

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**
ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ភាសាដើម៖ **ខ្មែរ**
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ០៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្ន៖
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា៖
ហត្ថលេខា៖

**សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងថាខ្លួន អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់
ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និង ដោយយុត្តិធម៌**

ដាក់ដោយ៖ **អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង**
មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ចៅក្រម និល ណុន
មេធាវី គង់ សំអុន ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
មេធាវី Anta GUISSÉ ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា

មេធាវី Arthur VERCKEN

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

មេធាវី Jacques VERGÈS

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ជំនួយការ៖

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

លោកស្រី ជា លាង

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

លោក Andrew CAYLEY

កញ្ញា Shéhérazade BOUARFA

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

កញ្ញា Mathilde CHIFFERT

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

កញ្ញា អ៊ូច ស្រីផាត

កញ្ញា ជន់ សុធាវី

លោក Pierre TOUCHE

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

1. ដោយយល់ឃើញយ៉ាងត្រឹមត្រូវថា ភ័ស្តុតាងជាឯកសារមានសារៈសំខាន់ជាសារវីដេអូនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរៀបចំឱ្យមានជាសវនាការក្នុងទម្រង់ខុសគ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងភ័ស្តុតាងជាឯកសារ បន្ថែមពីលើសវនាការស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ។
2. ទោះបីជាសវនាការតទល់ចំពោះមុខទាក់ទងនឹងការសម្រេចអំពីភាពដែលអាចទទួលយកបាន នៃភ័ស្តុតាងជាឯកសារកំពុងដំណើរការមកដល់ពេលនេះក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានបំណងរៀបចំឱ្យមានជាសវនាការស្តីពីការបង្ហាញ “ឯកសារគន្លឹះ ” ដើម្បីជាប្រយោជន៍ខាងផ្នែកព័ត៌មានដល់សាធារណជន។ សវនាការប្រភេទនេះចំនួនពីរ បានប្រព្រឹត្តទៅកាលពីខែកុម្ភៈ និង ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១២ ហើយលើកទីបីកាលពីខែមករា ឆ្នាំ ២០១៣។
3. ទោះបីជាសវនាការទាំងពីរលើកដំបូង ត្រូវបានរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទ្រង់ទ្រាយដូចគ្នា ដោយពុំមានប្តូរខ្លឹមសារដល់ការដេញដោលចំពោះមុខក៏ដោយ ក៏នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការលើកទីបីដែលសវនាការនេះបានប្រព្រឹត្តទៅក្រោមបរិយាកាសមិនយល់គ្នារវាងភាគី អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរមួយដោយបានដាក់បញ្ចូលកិច្ចពិភាក្សាក្នុងរូបភាព ដូចគ្នាទៅនឹងការដេញដោលចំពោះមុខដែរ។
4. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សូមអះអាងនៅពេលនេះថា ទម្រង់សវនាការលើកទីមួយក៏ដូចជាសវនាការលើកទីពីរ មិនគោរពដល់សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការកាត់សេចក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងចំពោះមុខ។ លើសពីនេះ ការកែប្រែដែលបានធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងសវនាការទាំងមូល គឺជាសញ្ញាមួយបន្ថែមដែលបញ្ជាក់អំពីចេតនារបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការមិនចង់ឱ្យមានសវនាការដេញដោលចំពោះមុខពិតប្រាកដជាចុងក្រោយ ពាក់ព័ន្ធនឹងភ័ស្តុតាងជាឯកសារ។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌
 Original FR: 00884397-00884412

I. ការវិវត្តន៍ករណីអង្គហេតុ

ក. របៀបវារៈ មករា ឆ្នាំ ២០១៣៖ សវនាការដែលពុំមានការដេញដោល

5. ដោយសារតែមានអ្វីម៉ែលនានារបស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ និងអនុស្សរណៈនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះ ទើបសេចក្តីប្រកាស និង/ឬ សេចក្តីបញ្ជាក់អំពីហេតុផលនៃសវនាការនេះត្រូវបានប្តូរទៅដល់ភាគី នៃរឿងក្តី។ នៅក្នុងអ្វីម៉ែល និងអនុស្សរណៈខុសៗគ្នានោះ មានការលើកអំណះអំណាងថា សវនា ការប្រភេទនេះ មានកម្មវត្ថុជាបើកទូលាយឱ្យសាធារណជនអាចស្វែងយល់អំពីឯកសារនានា ដែល ជាភស្តុតាងនៃរឿងក្តី ដោយអនុញ្ញាតឱ្យភាគីនៃរឿងក្តីយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើឯកសារ នានា ឬផ្នែកណាមួយនៃឯកសារ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានលក្ខណៈសមស្រប។ តែអ្វីដែល ចម្លែកនោះ គឺមានតែភាគីជនជាប់ចោទមួយគត់ ដែលត្រូវបានសន្មតថា ទទួលបាន “ឱកាស” ក្នុង ការបញ្ចេញយោបល់លើឯកសារនានាដែលភាគីបានដាក់ក្នុងសំណុំរឿង ដោយហេតុថាសវនាការ ទាំងនេះមិនពាក់ព័ន្ធដល់ភាពដែលអាចទទួលយកបាន និងតម្លៃជាភស្តុតាងនៃឯកសារដែលបាន ដាក់ ពុំមានការកំណត់ ពេលវេលាណាមួយសម្រាប់មេធាវីដើម្បីធ្វើការឆ្លើយតបឡើយ¹។

¹ លិខិតរបស់លោកស្រី Susan Lamb ធ្វើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ១០ និង ៤៨ នាទី មានចំណងជើងថា « Message to the parties in advance of tomorrow morning's informal TMM » ឯកសារ E167.1។ លិខិតរបស់លោកស្រី Susan Lamb ធ្វើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ១២ និង ៥៧ នាទី មានចំណងជើងថា « Re: response to your 2 February 2012 email concerning the documents hearing » សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ និងជាអាទិ៍៖ « As indicated at the informal meeting, the purpose of these hearings is distinct from the ongoing process of determining which documents are considered as put before the Chamber, or the weight to be given to them » (គួរបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង)។ ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទ នៃសវនាការផ្ទាល់មាត់លើឯកសារ (ថ្ងៃទី ១៣ ដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២) អនុស្សរណៈ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E170 កថាខណ្ឌ ២ ដល់កថាខណ្ឌ ៤ (កថាខណ្ឌ ២ និងកថាខណ្ឌ ៤ ធ្វើការបែងចែកយ៉ាង ច្បាស់លាស់រវាង “ជនជាប់ចោទ” និង “ភាគី”)។ លិខិតរបស់លោកស្រី Susan Lamb ធ្វើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ១៦ និង ១៨ នាទី មានចំណងជើងថា « Re: Notice Concerning the Upcoming Witnesses and Mr. IENG Sary's Waiver of his Right to be Present and notice from the Chamber of forthcoming document hearing » សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។ លិខិតរបស់លោកស្រី Susan Lamb ធ្វើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ កញ្ញា សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

- 6. កិច្ចដំណើរការនៃសវនាការទាំងពីរលើកដំបូង បានប្រព្រឹត្តទៅស្របទៅនឹងអ្វីដែលអង្គជំនុំជម្រះ បានប្រកាសជាមុន។ អង្គជំនុំជម្រះចង់ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ ពុំមែនចង់ស្តាប់ ចម្លើយរបស់មេធាវីការពារក្តីទេ។ ជាមួយគ្នានេះ នាអំឡុងសវនាការប្រភេទនេះលើកដំបូង លោក នួន ជា ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះបដិសេធមិនឱ្យត្រលប់ទៅកាន់បន្ទប់ឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នឡើយ ដោយលើកហេតុផលថា “វាជាការចាំបាច់ដែលជនជាប់ចោទត្រូវមានវត្តមាននៅទីនេះ ដើម្បីធ្វើ ការតតាំងទៅនឹងធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងទាំងនេះ”² ។ ដោយប្រឈមមុខទៅនឹងការលំបាកជាក់ស្តែង បណ្តាលមកពីការជូនដំណឹងយឺតយ៉ាវអំពីបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនីមួយៗ និងបណ្តាលមកពីការ ឆាប់បង្ហាញឯកសារនានាដល់លោក នួន ជា ពេក អង្គជំនុំជម្រះ ដើម្បីចំណេញពេលវេលា បាន ផ្តល់ឱកាសដល់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីបញ្ចេញយោបល់របស់ខ្លួនលើឯកសារទាំងនោះនាពេលក្រោយ ³។
- 7. ស្របទៅនឹងអ្វីដែលធ្លាប់បានប្រកាស ភាគីដែលបានដាក់បង្ហាញនូវឯកសារ ត្រូវបានហាមឃាត់ មិនឱ្យ “ធ្វើសេចក្តីផ្តេងការណ៍” “លើកទទ្ធិករណ៍នានា” “ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយឡែក ពាក់ព័ន្ធ នឹងបញ្ហាឯកសារ ” “ធ្វើការវិភាគ វាយតម្លៃលើឯកសារ ដើម្បីឈានទៅធ្វើសេចក្តី សន្និដ្ឋាន ” អាចនិយាយបានម្យ៉ាងទៀតថា “មិនឱ្យធ្វើការតតាំង ”។ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសជាច្រើនលើក

ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ១៤ និង ១៨ នាទី មានចំណងជើងថា « Updated information to the parties and announcement of resumption of hearing on Thursday 20 September 2012 » សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។ សេចក្តីណែនាំទៅភាគីក្រោយសវនាការថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ អនុស្សរណៈ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E233 កថាខណ្ឌ ៣។

² ប្រតិចារិកសវនាការ (“ប្រតិចារិកសវនាការ”) ថ្ងៃទី ៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E/41.1 ទំព័រ ៥៥ បន្ទាត់ ៨-១០ (ភាសាបារាំង)។

³ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/41.1 ទំព័រ ៦៩ និង ៧០ (ភាសាបារាំង)។ ប្រតិចារិក សវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/42.1 ទំព័រ ៤ និង ៦៦ (ភាសាបារាំង)។ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/45.1 ទំព័រ ៤ (ភាសាបារាំង)។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

ច្រើនសាថា៖ អ្វីដែលភាគីអាចធ្វើបាននោះគឺបង្ហាញនូវឯកសារដែលមានលក្ខណៈ “សមស្របជា ពិសេស”⁴។

- 8. ម្យ៉ាងទៀត ពុំមានភាគីណាមួយដែលត្រូវបានគេផ្តល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើការឆ្លើយតប ឬបញ្ចេញយោបល់អ្វី ទាំងអស់។ ដូចដែលបានប្រកាសរួចមកហើយ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការទាំងពីរដំបូង មាន តែជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យ “បញ្ចេញមតិ” ទៅលើឯកសារ⁵ ហើយពុំមែន មេធាវីការពារក្តីពួកគេឡើយ។
- 9. នាចុងបញ្ចប់នៃសវនាការលើកទីពីរ ដោយគួរឱ្យរឿងគួរ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបានបង្ហាញថា ក្រុមមេធាវីការពារទាំងអស់ក៏អាច “មានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីអត្ថាធិប្បាយ ឬ សេចក្តីជំទាស់” ដូចទៅ នឹងជនជាប់ចោទដែរ បន្ទាប់ពីមានការដាក់នូវឯកសារពីសំណាក់ភាគីដទៃទៀត ហើយថាភាគី ដទៃទៀតអាចធ្វើសេចក្តីអត្ថាធិប្បាយទៅលើឯកសារដែលបានដាក់ដោយមេធាវីការពារផងដែរ⁶។ នៅក្នុងបរិបទនេះ វាគឺជាវិធីសាស្ត្រក្នុងការទប់ស្កាត់ការបង្អាក់ពីសំណាក់មេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា ដោយសន្យាជាមួយនឹងគាត់ថា គាត់អាចបញ្ចេញមតិរបស់គាត់បាននៅពេលដល់វេនរបស់ គាត់។ ការវិភាគនេះមានលក្ខណៈសមហេតុផល តាមរយៈអង្គហេតុដែលថា ក្រោយពីពេលដែល មានការសន្យាពីសំណាក់ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ និងបន្ទាប់ពីមានការបង្ហាញនូវឯកសារទាំងនេះពី សំណាក់មេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា ពុំមានសិទ្ធិធ្វើការឆ្លើយតប ឬសិទ្ធិធ្វើអត្ថាធិប្បាយណាមួយ ត្រូវបានប្រគល់ជូនសហព្រះរាជអាជ្ញា ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឡើយ⁷ ។

⁴ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/42.1 ទំព័រ ៧០, ៨៣ និង ៩៣ (ភាសាបារាំង)។
 ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/43.1 ទំព័រ ២១, ៩៥ និង ៩៩ (ភាសាបារាំង)។
 ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/44.1 ទំព័រ ១២ និង ២៣ (ភាសាបារាំង)។

⁵ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/133.1 ទំព័រ ២ និង ៧ (ភាសាបារាំង)។

⁶ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ២៤-២៥ (ភាសាបារាំង)។

⁷ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌
 Original FR: 00884397-00884412

10. នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ សវនាការលើកទី ៣ ត្រូវបានប្រកាសធ្វើក្នុងរបៀបដូចគ្នា និងអនុវត្តតាម វិធីតែមួយដូចទៅនឹងសវនាការមុនៗដែរ^៨។ ដូច្នោះ ពុំមានអ្វីដែលបញ្ជាក់ថា មានការផ្លាស់ប្តូរថ្មីៗ នៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនាអំឡុងពេលនេះទេ។

ខ. ការកែប្រែធ្វើឡើងវិញនៃសវនាការដំបូងនិងប្រទេសខ្មែរ មករា ឆ្នាំ ២០១៣

11. កាលពីថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការលើកទី ៣ សិទ្ធិក្នុងការធ្វើ ចម្លើយតប ឬធ្វើសេចក្តីអត្ថាធិប្បាយ ត្រូវបានប្រគល់ជូនភាគី បន្ទាប់ពីមានការបង្ហាញនូវឯកសារ របស់ភាគីដទៃទៀត^៩។ ដោយបានរំលឹកអំពីកម្មវត្ថុនៃ “កិច្ចសវនាការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្ហាញ ឯកសារដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាមានភាពសមស្របដោយឡែក” លោកស្រីចៅក្រម CARTWRIGHT បានប្រកាសថា៖

« នៅខណៈដែលពុំមានការពិភាក្សាដេញដោលណាមួយអំពីភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃ ឯកសារដែលបានបង្ហាញនាដំណាក់កាលនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអង្គជំនុំជម្រះ លើកលែង តែបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភាពដែលអាចទទួលយកបានពុំត្រូវបានពិភាក្សាដេញដោល ឬ សម្រេចពីពេលមុន ដូច្នោះវាច្បាស់ណាស់ដែលថា អង្គជំនុំជម្រះពុំដែលបានរារាំងដល់ជនជាប់ ចោទ ឬមេធាវីការពារក្តីរបស់ពួកគេ ក្នុងការពិភាក្សាអំពីភាពសមស្រប ឬអំពីតម្លៃជាភស្តុតាង នៃឯកសារឡើយ»^{១០}។

⁸ លិខិតរបស់លោកស្រី Susan LAMB ធ្វើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១២ និង ៣៨ នាទី មានចំណងជើងថា « Advance notice of documents hearings commencing Monday 21 January 2013 should the Chamber be otherwise unable to sit » សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។ កាលវិភាគដែលបានកែសម្រួលថ្មី សម្រាប់ សវនាការលើកសវនាការនាពេលខាងមុខ (ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃ ចន្ទ ទី ២១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣) អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E223/3 កថាខណ្ឌ ៤។

⁹ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/162.1 ទំព័រ ៤០ បន្ទាត់ ១៩-២៣ (ភាសាបារាំង)។

¹⁰ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/162.1 ទំព័រ ៧០ បន្ទាត់ ២៣-២៥ និងទំព័រ ៧១ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

12. ទោះបីជាការប្រកាសថ្មីនេះរបស់លោកស្រីចៅក្រម ហាក់ដូចជាមានលក្ខណៈផ្ទុយគ្នាទាំងស្រុងទៅនឹងការប្រកាសដែលអង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើតាំងពីពេលមុន និងជាដរាបមកនៅក្នុងអនុស្សាវរណៈ និងនៅក្នុងបទអន្តរាគមន៍ក៏ដោយ ហើយដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ធ្លាប់មានការខឹងសម្បារនោះ លោកចៅក្រម LAVERGNE បែរជាប្រកាសថា ការមិនចុះសម្រុងគ្នានេះមានមូលហេតុតែមួយគត់ គឺដោយសារភាគីនៃរឿងក្តីទាំងអស់មិនយល់គ្នាទៅវិញទៅមក ជាពិសេសក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន¹¹ ។

1. ការផ្តល់ប្តឹងបដិសេធនៃបទប្បញ្ញត្តិ ក្រោមលេខថាមិនយល់គ្នា

13. ដោយឡែក អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺត្រូវទទួលស្គាល់ថា ភាគីពិតជាបានយល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវអំពីគោលដំហែររបស់អង្គជំនុំជម្រះ។

14. ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងអំឡុងសវនាការលើកទីពីរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានជំទាស់ទៅនឹងលទ្ធភាពដែលថាភាគីអាចលើកឡើងអំពីតម្លៃជាភស្តុតាងនៃឯកសារ នៅក្នុង “ដំណាក់កាលនៃនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល” ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពិតជាមាន“ភាពស្រឡាញ់កាំងជាខ្លាំង”¹²។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏បានធ្វើការជំទាស់ផងដែរទៅនឹងលទ្ធភាពធ្វើសេចក្តីអត្ថាធិប្បាយរបស់មេធាវីការពារក្តី :

« ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ផងដែរថា លោក ខៀវ សំផន ក្នុងនាមជាជនជាប់ចោទ អាចបញ្ចេញមតិយោបល់របស់លោកលើឯកសារនេះបាន ប៉ុន្តែ បើតាមដែលខ្ញុំបានអាចសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះច្បាស់ មេធាវីការពារក្តីរបស់លោក ខៀវ សំផន ពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ចេញមតិយោបល់របស់ខ្លួនលើឯកសារនេះទេ »¹³។

បន្ទាត់ ១-៣ (ភាសាអង់គ្លេស) ទំព័រ ៧៥ បន្ទាត់ ១៥-២០ (ភាសាបារាំង)។

¹¹ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/162.1 ទំព័រ ៨២ បន្ទាត់ ៩-១២ និងទំព័រ ៨៣ បន្ទាត់ ១-៧ (ភាសាបារាំង)។

¹² ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/134.1 ទំព័រ ៨៥ បន្ទាត់ ១៦-១៨ (ភាសាបារាំង)។

¹³ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ២១ បន្ទាត់ ២៥ និងទំព័រ ២២ បន្ទាត់ ១-សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

Original FR: 00884397-00884412

15. ចំពោះមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន និងបន្ទាប់ពីមានការបើកសវនាការដេញដោលលើ “ឯកសារគន្លឹះ” មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានយល់ច្បាស់អំពីគោលជំហររបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងអំពីមូលហេតុដែលខ្លួនត្រូវបានប្រឆាំងដោយអង្គជំនុំជម្រះ នោះ។ ពុំមានអ្វីមួយ ទាំងនៅក្នុងអង្គហេតុ ទាំងជាលក្ខណៈបុគ្គល បានធ្វើឱ្យមេធាវីការពារមានការភ្ញីស្រឡះអំពីបញ្ហានេះទេ។

16. ជាមួយគ្នានេះ ចាប់តាំងពីពេលដែលមានសេចក្តីប្រកាសឱ្យមានការបើកសវនាការលើកទីមួយ ដេញដោលលើ “ឯកសារគន្លឹះ” តាមរយៈអ៊ីមែលរបស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់មក មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បានធ្វើការឆ្លើយតបតាមរយៈសំណើសុំ។ លោក ខៀវ សំផន ក៏បានបញ្ជាក់ហើយផងដែរថា លោកមានបំណងរង់ចាំរហូតដល់ពេលដែលភ័ស្តុតាងដាក់បន្ទុកទាំងអស់ត្រូវបានបង្ហាញជាមុនសិន មុនពេលដែលលោកធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់ភាគី និងតុលាការ។ មេធាវីការពារ ក្តីលោក ខៀវ សំផន បានលើកឡើងនៅក្នុងសំណើសុំរបស់ខ្លួនថា សវនាការដេញដោលលើ “ឯកសារគន្លឹះ” ដែលអង្គជំនុំជម្រះមានបំណងធ្វើ គឺជាលេសមួយដើម្បីដាក់ជនជាប់ចោទឱ្យស្ថិត នៅក្នុងកាតព្វកិច្ចឆ្លើយតបភ្លាមៗទៅនឹងសំណួរនានានោះ។ មេធាវីការពារក្តីក៏បានទាមទារឱ្យមានការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខនៅរាល់ពេលដែលមានការបង្ហាញនូវឯកសារនីមួយៗ ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ និងស្នើសុំឱ្យមានការពិភាក្សាដេញដោលជាទូទៅមួយទៅលើឯកសារ ដែលមាននៅក្នុងរឿងក្តី¹⁴។

17. បន្ទាប់មក នៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការលើកទីមួយ លោកមេធាវី គង់ សំអុន បានស្នើសុំកុំឱ្យមានការបង្ហាញឯកសារដែលអង្គជំនុំជម្រះពុំទាន់សម្រេចថាមានលក្ខណៈអាចទទួលយកបានដោយហេតុថា ភាគីពុំមានឱកាសក្នុងការជំទាស់ទៅនឹងឯកសារទាំងនោះក្នុងអំឡុងពេលសវនាការនេះ ហើយឯកសារទាំងនេះមិនអាចត្រូវបានដាក់ឱ្យភាគីធ្វើការដេញដោលទៀត¹⁵។ ទោះបីជា

៤ (ភាសាបារាំង)។

¹⁴ សំណើធ្វើប្រតិកម្មតបនឹងការលំបាកជាច្រើនដែលបានចោទឡើងដោយសារអ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Lamb ថ្ងៃទី ២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E167 កថាខណ្ឌ ១០, ១៣, ១៤ និង ២២។

¹⁵ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/42.1 ទំព័រ ៦ និង ៩ (ភាសាបារាំង)។ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

ដូច្នោះក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការបង្ហាញនូវឯកសារទាំងនេះ ហើយមេធាវីការពារបានលើកឡើងតាមរយៈសំណើសុំរបស់ខ្លួនថា ស្លាក “បានពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ” (ដែលមានលេខសម្គាល់ E3) ត្រូវបានបិទនៅលើឯកសារទាំងនេះបន្ទាប់ពីសវនាការ¹⁶។ នៅក្នុងអនុស្សរណៈមួយដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំនេះ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់ថា ឯកសារទាំងនេះពុំត្រូវបានធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខនាពេលនេះទេ ប៉ុន្តែបានអះអាងថា ការដេញដោលចំពោះត្រូវបានធ្វើរួចមកហើយ ឬអាចនឹងធ្វើនាពេលក្រោយ¹⁷។

18. មុនពេលដែលមានសវនាការលើកទីពីរ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅកាន់អ៊ីម៉ែលរបស់មន្ត្រីច្បាប់ដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ជាថ្មីម្តងទៀត បានសម្តែងនូវជំហររបស់ខ្លួន ពោលគឺមេធាវីការពារក្តីនឹងមិនចូលរួមក្នុងសវនាការដែលពុំមានការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខឡើយ ហើយដែលកម្មវត្ថុតែមួយគត់នៃការផ្សព្វផ្សាយ មានហេតុផលសមស្របដែលអាចបញ្ជាក់ថា សវនាការទាំងនោះគួរធ្វើនៅក្នុងបន្ទប់សន្និសីទសារព័ត៌មាន ហើយពុំមែននៅក្នុងសាលសវនាការនោះទេ។ មេធាវីការពារក្តីសូមបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងបរិបទដូច្នោះ ពុំមានសំណួរណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាឯកសារដែលបង្ហាញនៅពេលនេះ ត្រូវចោទសួរទៅលើជនជាប់ចោទឡើយ¹⁸។

19. នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការលើកទីពីរ មេធាវីការពារបានបញ្ជាក់អំពីជំហររបស់ខ្លួនកាន់តែច្បាស់។ លោកមេធាវី Anta GUISSÉ បានរំលឹកថា មេធាវីការពារនឹងមិនចូលរួមក្នុងសវនាការទាំងនេះទេ “ដោយហេតុថា យើងខ្ញុំមិនអាចធ្វើការការពារក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបង្ហាញធាតុផ្សំ

¹⁶ សំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី លោក ខៀវ សំផន សុំឱ្យធ្វើការបំភ្លឺពីប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់រាល់ឯកសារ ដែលមានលេខសម្គាល់ E3 ចុះថ្ងៃទី ៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E178 កថាខណ្ឌ ៣, ៤ និង ៥។

¹⁷ ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ស្នើសុំបញ្ជាក់អំពីប្រភេទនៃឯកសារ E3 ជាក់លាក់មួយចំនួន (ឯកសារ E178) និងសំណើសុំ E167, អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E178/1 កថាខណ្ឌ ៤។

¹⁸ លិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ផ្ញើជូនលោកស្រី Susan Lamb ថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ២១ និង ៥២ នាទី មានចំណងជើងថា «*Re: Re: Clarification regarding the presentation of documents hearing*» សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។ លិខិតនេះគ្មានការឆ្លើយតបទេ។ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

នៃភ័ស្តុតាង”¹⁹។ ចំណែកលោកមេធាវី Arthur VERCKEN វិញ បានមានឱកាសក្នុងការលើក ឡើងថា²⁰ :

« បញ្ហាសម្រាប់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន គឺថា អស់រយៈពេលពីរថ្ងៃមកហើយ យើងខ្ញុំបានដើរចេញពីអង្គសវនាការ(...)។ តាំងពីមុនពេលដំណើរការកិច្ចសវនាការអស់រយៈ ពេលពីរថ្ងៃនេះ យើងបានទទួលសេចក្តីប្រកាសថា កិច្ចពិភាក្សាដែលនឹងធ្វើឡើងដោយអង្គ ជំនុំជម្រះ មិនពាក់ព័ន្ធនឹងភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃឯកសារដែលនឹងបង្ហាញឡើងដោយ ភាគីឡើយ ហើយក៏មិនពាក់ព័ន្ធនឹងតម្លៃជាភ័ស្តុតាងនៃឯកសារទាំងនោះដែរ។ នេះជាអ្វីដែល អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសប្រាប់យើងខ្ញុំ។ ហើយដូចដែលគេបានឃើញសវនាការកាលពីលើក មុននេះដំណើរការរួចហើយ »²¹។

« បើតាមការយល់ឃើញរបស់មេធាវីការពារ យើងកំពុងតែស្ថិតនៅក្រៅក្របខ័ណ្ឌនៃរឿងក្តី ហើយ។ យើងខ្ញុំកំពុងតែស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការតាំងពិព័រណ៍ឯកសារ ដែលនៅក្នុងនោះ សិទ្ធិ របស់ជនជាប់ចោទពុំត្រូវបានគោរពឡើយ។ ហើយយើងខ្ញុំនឹងមិនចូលរួមក្នុងសវនាការ នោះទេ »²²។

« ហើយខ្ញុំសូមអះអាងថា សវនាការនោះពុំមែនជាការពិភាក្សាដេញដោលនោះទេ ខណៈ ដែលយើងខ្ញុំពុំបានធ្វើការពិភាក្សានៅចំពោះមុខអស់លោក ពាក់ព័ន្ធនឹងសុពលភាពនៃ ឯកសារ ក្នុងប្រភេទ E3 ឬអំពីតម្លៃជាភ័ស្តុតាងនៃឯកសារដែលអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអស់លោក ចៅក្រមនៅក្នុងពេលសម្រេចសេចក្តីនោះ »²³។

¹⁹ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/133.1 ទំព័រ ៨ (ភាសាបារាំង)។
²⁰ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ៦២-៦៤ និងទំព័រ ៦៩-៧០ (ភាសាបារាំង)។
²¹ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ៦២ បន្ទាត់ ២០-២១ និងទំព័រ ៦៣ បន្ទាត់ ៣-៨ (ភាសាបារាំង)។
²² ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ៦៤ បន្ទាត់ ១៥-១៨ (ភាសាបារាំង)។
²³ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ៧០ បន្ទាត់ ១២-១៦ (ភាសាបារាំង)។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌
Original FR: 00884397-00884412

20. បច្ចុប្បន្ននេះ និងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃរឿងក្តីទាំងមូល នាសវនាការលើកទី ៣ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ អង្គជំនុំជម្រះបានកែប្រែការប្រព្រឹត្តទៅនៃកិច្ចសវនាការពាក់ព័ន្ធនឹង “ឯកសារគន្លឹះ” ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សូមធ្វើការអះអាងនាពេលនេះថា ក្រុមមេធាវីការពារក្តីពុំមែនឆោតល្ងង់មិនបានដឹងអំពីការប្រែប្រួលឆាប់រហ័សនេះទេ ហើយនៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ សវនាការពាក់ព័ន្ធនឹង “ឯកសារគន្លឹះ” ទាំងនេះ គឺជាការជំនុំជម្រះក្លែងក្លាយសុទ្ធសាធ។

2. ការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់ដំណែងបច្ចេកទេសនៃការបើកកិច្ចពិភាក្សាក្នុងក្រុង

21. ទោះបីជាសិទ្ធិមួយក្នុងការឆ្លើយតប ឬបញ្ចេញមតិយោបល់ ដែលបានប្រគល់ដល់ភាគី កាលពីថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ពុំត្រូវបានគេកំណត់និយមន័យច្បាស់លាស់ក៏ដោយ ផ្ទុយទៅវិញវាច្បាស់ណាស់ថា សវនាការប្រភេទនេះពុំស្ថិតនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការជំនុំជម្រះក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានធ្វើដោយមានការដេញដោលចំពោះមុខ និងប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ដែលលោក ខៀវ សំផន មានសិទ្ធិទទួលបាននោះឡើយ។ សវនាការប្រភេទនេះគឺគ្រាន់តែធ្វើឡើងជារូបភាពប៉ុណ្ណោះ។

22. រូបភាពនៃសវនាការបំភ្លឺភ្នែកនេះ ក៏ត្រូវបានមើលឃើញតាមរយៈសេចក្តីប្រកាសនាពេលក្រោយដោយអង្គជំនុំជម្រះ នៅក្នុងអនុស្សាវរណៈរបស់ខ្លួនចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ:

« អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃកិច្ចពិភាក្សាពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារគន្លឹះ លទ្ធភាពក្នុងការពិភាក្សាលើធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងអំពីសារៈសំខាន់ដែលជនជាប់ចោទត្រូវមានវត្តមាននាអង្គសវនាការ ក្នុងពេលដែលមានការបង្ហាញនូវធាតុផ្សំភ័ស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងខ្លួន»²⁴។

²⁴ សំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានក្នុងអំឡុងពេលនៃការបង្ហាញឯកសារគន្លឹះសំខាន់ៗ អនុស្សាវរណៈចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E223/5 កថាខណ្ឌ ២ (គូសបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង)។ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

- 23. បច្ចុប្បន្ននេះ អង្គជំនុំជម្រះមានការច្រឡំរវាងសារៈសំខាន់នៃសវនាការទាំងនេះ និងសារៈសំខាន់ដែលភាគីនៃរឿងក្តីធ្វើការឱ្យតម្លៃផ្ទាល់ខ្លួន²⁵ទៅលើឯកសារដែលខ្លួនមានបំណងបង្ហាញចំពោះអង្គសវនាការ។ ជាពិសេស អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសប្រាប់ភាគីថា ភាគីអាចធ្វើការពិភាក្សាជជែកអំពីធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងដាក់បន្ទុកនៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការដែលពាក់ព័ន្ធនឹង “ឯកសារគន្លឹះ” បាន។
- 24. ជាថ្មីម្តងទៀត តើការពិភាក្សាដេញដោលដែលត្រូវធ្វើនោះ ជាការពិភាក្សាដេញដោលបែបណាមួយ ? តើការពិភាក្សា ឬការជជែកដេញដោលបែបដូចម្តេចដែលអង្គជំនុំជម្រះមានបំណងនឹងធ្វើនៅក្នុងអំឡុងនីតិវិធីដ៏សាមញ្ញមួយនៃការជ្រើសរើស និងកំណត់នូវឯកសារដែលត្រូវបានមើលឃើញថាមានសារៈសំខាន់ ឬសមស្របសម្រាប់ភាគីនីមួយៗ ដោយមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការលើកឡើងនូវទង្វើករណីនោះ?
- 25. នៅក្នុងអំឡុងសវនាការដែលប្រព្រឹត្តទៅកាលពីឆ្នាំ ២០១២ លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់ថា ភាគីទាំងអស់ “តម្រូវឱ្យធ្វើការជ្រើសរើសឯកសារដែលមានលក្ខណៈសមស្រប” ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះអាច “ធ្វើការកំណត់ភស្តុតាងដែលមានភាពសមស្រប” ²⁶ ។ ដូច្នោះ ភាគីត្រូវតែ “លើកឡើងតែអំពីភាពសមស្របដោយឡែកនៃឯកសារ” ²⁷ ដោយហេតុថា “ការវាយតម្លៃលើឯកសារទាំងនោះនឹង (អាចនឹង) ធ្វើនៅចុងបញ្ចប់នៃសំណុំរឿង ០០២/០១”²⁸។

²⁵ ភាពអត្តនោម័តដែលទទួលស្គាល់ដោយលោកស្រីចៅក្រម Cartwright៖ “ភាគីមានឱកាសគូសបញ្ជាក់ឯកសារណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានសារៈសំខាន់ចំពោះរឿងក្តីរបស់ខ្លួន”។ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/162.1 ទំព័រ ៧៤ បន្ទាត់ ១៩-២១ (ភាសាបារាំង) (គូសបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង)។

²⁶ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/133.1 ទំព័រ ២ បន្ទាត់ ១១-១៦ (ភាសាបារាំង)។

²⁷ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/43.1 ទំព័រ ៩៩ បន្ទាត់ ៨-៩ (ភាសាបារាំង)។

²⁸ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/42.1 ទំព័រ ៨៣ បន្ទាត់ ២៣-២៤ (ភាសាបារាំង)។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

26. វាច្បាស់ណាស់ថា៖ “គេមិនអាចកំណត់អំពីទម្ងន់ និងតម្លៃជាភស្តុតាងនៃឯកសារទាំងនេះបានទេ។ ភាគីពុំត្រូវបានសន្មតថា ត្រូវធ្វើការបង្ហាញអំពីតម្លៃជាភស្តុតាង ឬទម្ងន់នៃធាតុផ្សំភស្តុតាងទេ ដោយហេតុថា យើងពុំទាន់ឈានមកដល់ចុងបញ្ចប់នៃរឿងក្តីនៅឡើយទេ”²⁹។

27. ដោយផ្អែកលើគោលជំហរដូច្នោះហើយ ទើបបានជាបន្ទាប់មក លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបាន រំលឹកដល់មេធាវីទាំងអស់ក្នុងអង្គសវនាការ ដោយបានហាមឃាត់ពួកគេមិនឱ្យ “ប្រើប្រាស់នូវ វិធីសាស្ត្រការពារកូនក្តីណាមួយ ឬធ្វើនូវសេចក្តីថ្លែងផ្តើមចោទប្រកាន់ទៅលើជនជាប់ចោទនោះ”។ លោកប្រធានក៏បានបញ្ជាក់បន្ថែមដោយធានាថា ៖ “មេធាវីទាំងអស់នឹងមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីថ្លែងចោទប្រកាន់នេះ នៅពេលដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឈានដល់ពេលនោះ”³⁰។

28. ដូច្នោះ វាជាក់ស្តែងតែម្តងដែលអង្គជំនុំជម្រះមានការរង្វេងរង្វាន់ នៅខណៈដែលអង្គជំនុំជម្រះបាន ប្រកាសកាលពីថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ថា ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពាររបស់ពួកគេ ពុំដែលត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យលើកឡើងអំពីតម្លៃជាភស្តុតាងនៃឯកសារទេ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះបានអះអាងកាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ថា “ភាគីអាចមាន លទ្ធភាពដេញដោលលើធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងដាក់បន្ទុកបាន” ។

29. គេត្រូវកត់សម្គាល់ផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះក៏បានទាញការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យមាន ការរង្វេងរង្វាន់ជាមួយខ្លួនផងដែរ។ ជាក់ស្តែង កាលពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ លោក William Smith ដែលបានបង្ហាញនូវ “ឯកសារគន្លឹះមួយចំនួន ” បានប្រកាសថា៖ “ខ្ញុំត្រូវតែ ពន្យល់ថា តើឯកសារទាំងឡាយដែលខ្ញុំកំពុងតែបង្ហាញនេះ មានភាពសមស្រប និងមានតម្លៃជា ភស្តុតាងត្រង់ណា”³¹។

²⁹ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/135.1 ទំព័រ ៧៣ បន្ទាត់ ១៣-១៦ (ភាសាបារាំង)។
³⁰ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/44.1 ទំព័រ ១២ បន្ទាត់ ៥-៩ (ភាសាបារាំង)។
³¹ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ សំណើមិនទាន់ពិនិត្យមើលឡើងវិញ ទំព័រ ៦៣ បន្ទាត់ ១៣-១៥ (ភាសាបារាំង)។

- 30. ដោយឡែក កាលពីមួយឆ្នាំមុន នាថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ នៅពេលដែលលោក William Smith បានឡើងថ្លែងការពារលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃភ័ស្តុតាងជាឯកសារដែលទាបជាងគេបំផុត និងដែលទូលំទូលាយបំផុត លោកបានធ្វើការញែកដាច់ពីគ្នាស្រឡះរវាងការពិនិត្យលើភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃធាតុផ្សំភ័ស្តុតាង និងការពិនិត្យលើទម្ងន់នៃធាតុផ្សំភ័ស្តុតាងនេះ ដោយប្រកាសថា៖ “តម្លៃជាភ័ស្តុតាងអាចត្រូវបានគេកំណត់បាន ដរាបណាវាភ័ស្តុតាងទាំងអស់ត្រូវបានដាក់បង្ហាញដល់ភាគី³² .
- 31. អង្គជំនុំជម្រះបានអនុវត្តតាមអំណះអំណាងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដោយបានកំណត់មូលដ្ឋាននៃភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃភ័ស្តុតាងជាឯកសារទាបបំផុត។ ជាលទ្ធផល មានឯកសាររាប់ពាន់ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងកិច្ចពិភាក្សា ហើយនូវបន្តដាក់រហូតមកទល់នឹងពេលនេះ។
- 32. ជាមួយគ្នានេះ ការជំនុំជម្រះបច្ចុប្បន្នបានសាត់យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ចេញពីគន្លងដោយគ្មានអ្នកកាច់ចង្អុត។ អ្វីៗអាចត្រូវបានគេអះអាងតែសម្រាប់រយៈពេលមួយច្បាស់លាស់ និងក្នុងគោលបំណងមួយដែលបានដាក់ចេញប៉ុណ្ណោះ បើទោះបីជាមានការលើកអំណះអំណាងផ្ទុយដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅផ្សេងក៏ដោយ។
- 33. ចំពោះល្បែងមួយនេះ អ្នកវិជ្ជាជីវៈច្បាប់អនុវត្តតែតាមជំនាញរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែសម្រាប់លោកខៀវ សំផន អាយុជីវិតរបស់គាត់ និងកិត្តិយសរបស់គាត់ត្រូវបានលេបត្របាក់ដោយវិធាននានាដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងរឿងក្តីមួយដែលកាន់តែអយុត្តិធម៌ទៅៗ។
- 34. វាហាក់ដូចជាថា សេចក្តីសម្រេចនេះដែលបានកំណត់នូវមូលដ្ឋាននៃភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃឯកសារនៅកម្រិតទាបពេក ជាមូលហេតុដែលជម្រុញឱ្យមានការបង្កើតនូវសវនាការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្ហាញនូវ “ឯកសារគន្លឹះ” ពីសំណាក់អង្គជំនុំជម្រះ។

³² ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/27.1 ទំព័រ ១៨-១៩ (ភាសាបារាំង)។
 សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង
 ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌
 Original FR: 00884397-00884412

- 35. ជាក់ស្តែង វាច្បាស់ណាស់ថា សវនាការទាំងនេះដែលពាក់ព័ន្ធនឹង “ឯកសារគន្លឹះ” បានឆ្លើយតប ទៅនឹងភាពចាំបាច់ជាក់ស្តែង ក្នុងការជ្រើសរើសក្នុងចំណោមឯកសារដែលមានចំនួនរាប់ពាន់ ដែលអង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចទទួលយកទាំងមូលនោះ។
- 36. ជាក់ស្តែង ទោះបីជាគេទទួលយកគំនិតនេះក៏ដោយ ការវាយតម្លៃលើខ្លឹមសារនៃឯកសារពីសំណាក់ ភាគី ប្រហែលជានឹងអនុញ្ញាតឱ្យគេអាចកំណត់បាននូវលំដាប់នៃភាពចាំបាច់នៃឯកសារទាំងអស់ ដែលត្រូវពិនិត្យសម្រេច ប៉ុន្តែមិនអាចគេចផុតពីការពិនិត្យសម្រេចអំពីតម្លៃភស្តុតាងនៃ ឯក សារទាំងនោះបានឡើយ។ ការពិនិត្យសម្រេចនេះអាចធ្វើទៅបានតែនៅក្នុងដំណាក់កាលបញ្ចប់ នៃរឿងក្តីប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺនៅពេលដែលភស្តុតាងទាំងអស់ត្រូវបានបង្ហាញដល់ភាគីនោះ។
- 37. ជាក់ស្តែង សវនាការដេញដោលលើ “ឯកសារគន្លឹះ” ពុំមែនជាឱកាសមួយសម្រាប់សាធារណជន អាចជ្រួតជ្រាបយ៉ាងទូលំទូលាយអំពីភស្តុតាងជាឯកសារដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងនោះទេ។ ដោយហេតុថាសាលាក្តីស្ថិតនៅឆ្ងាយ សាធារណជនដែលចូលរួមក្នុងសវនាការគឺសុទ្ធសឹងជាអ្នក ដែលត្រូវបានគេដឹកជញ្ជូនមកតាមរថយន្តក្រុង និងត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ការពិត សាធារណជនដែលចូលរួមជាប្រចាំក្នុងអង្គសវនាការ គឺអ្នកសារព័ត៌មាន។
- 38. ដូច្នោះ កិច្ចការដែលបានអនុវត្តកន្លងមកនៅក្នុងអំឡុងសវនាការគឺជាការងារកំណត់អត្តសញ្ញាណ ការបង្ហាញនៅលើអេក្រង់ ការអានខ្លាំងៗនូវឯកសារទាំងឡាយដែលគេប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងតារាង ប្រភេទឯកសារ គឺគ្រាន់តែជាការងារយ៉ាងសាមញ្ញមួយដែលអង្គជំនុំជម្រះអនុវត្តដើម្បីជាចំណីដល់ អ្នកសារព័ត៌មាន។
- 39. វាត្រូវបានគេដាក់នៅដាច់ដោយឡែកនៅពេលដែលឯកសារទាំងនោះត្រូវបង្ហាញដល់សាក្សីម្នាក់ ការពិនិត្យលើឯកសារដែលបានបង្ហាញជាឯកតាភាគីដោយភាគីនៃរឿងក្តី មិនថាឯកសារទាំងនោះ ត្រូវតែបានពិនិត្យមុនគេ ឬមិនត្រូវបានពិនិត្យមុននោះទេ ពុំត្រូវបានគេធ្វើមុនពេលដែលមានការ ជំនុំជម្រះឡើយ។ គឺនៅក្រោយពេលដែលមានការបង្ហាញឯកសារភស្តុតាងទាំងមូលទេ ដែលភាគី អាចមានលទ្ធភាពធ្វើការវិភាគទៅលើឯកសារទាំងនោះ ធ្វើការតតាំងឯកសារទាំងនោះទៅនឹង

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុង ការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌
Original FR: 00884397-00884412

សក្ខីកម្ម ព្រមទាំងឯកសារដទៃទៀតដែលបានបង្ហាញចំពោះអង្គជំនុំជម្រះ មុនពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននានាដែលជាជំនួយដល់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការសម្រេចសេចក្តីរបស់ខ្លួន។

40. បច្ចុប្បន្ននេះ អង្គជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាហាក់ដូចជាឆ្លើយថា សវនាការទាំងនេះ មិនអាច និងមិនត្រូវដើរតួនាទីជំនួសឱ្យដីការចោទប្រកាន់ចុងក្រោយ និងទង្វើករណីចុងក្រោយរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ។ សិទ្ធិឆ្លើយតប ឬ បញ្ចេញមតិយោបល់ថ្មី ដែលផ្តល់ដល់ភាគីបន្ទាប់ពីមានការបង្ហាញភស្តុតាងឯកសារលើកទីបី មិនមែនប្រហែលជាវិធីមួយដែលអនុញ្ញាតឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាចេញដីការមុនកាលកំណត់ ដោយពុំត្រូវធ្វើឱ្យអាក់ខានដោយសារមេធាវីការពារ ឬ រំលឹកប្រសាសន៍របស់លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះដែលថា មេធាវីនឹង “មានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើ នៅពេលឱកាសមកដល់” នោះ³³។

41. ប្រសិនណាជាការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាបណ្តោយឱ្យមានការរំលោភបំពាន តាមរយៈការពិភាក្សាដេញដោលដែលធ្វើឡើងគ្រាន់តែជារូបភាពនោះ គឺប្រហែលជាមានន័យសាមញ្ញថា សហព្រះរាជអាជ្ញាមានអារម្មណ៍ ដូចមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែរ ថានៅចុងបញ្ចប់នៃរឿងក្តីអង្គជំនុំជម្រះនឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខពិតប្រាកដមួយ មិនថាការពិភាក្សានោះត្រូវធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនោះទេ។ ចេតនាក្នុងការបំបិតមាត់ភាគីនៃរឿងក្តីនេះ ដែលបានប្រកាសតាមរយៈការបន្ថយចំនួនទំព័រសារណាបញ្ចប់មកនៅត្រឹម ១០០ ទំព័រ មានលក្ខណៈផ្ទុយទៅនឹងវិធានដែលត្រូវអនុវត្ត និងបានរំលោភសិទ្ធិមេធាវីការពារក្តី ក៏ដូចជាសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការកាត់សេចក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌។

II. ការរំលឹកអំពីវិធានដែលត្រូវអនុវត្ត

42. ស្របតាមមាត្រដ្ឋានអន្តរជាតិ បទបញ្ញត្តិដែលស្ថិតនៅជាធរមានចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីព្រហ្មទណ្ឌដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ។

³³ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/44.1 ទំព័រ ១២ បន្ទាត់ ៥-៩ (ភាសាបារាំង)។ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

43. យោងតាមកថាខណ្ឌទីមួយនៃវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (“វិធាន”) បានចែងអំពី “គោលការណ៍ជាសារវន្ត” ដូចតទៅ៖

« ក-ដំណើរការនីតិវិធីនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និង ត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ។
(...)
(...)

យ-ជនណាដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ ត្រូវចាត់ទុកថាគ្មានទោស ដរាបណាពិរុទ្ធភាពរបស់គេមិនទាន់ត្រូវបានរកឃើញ ។ ជនទាំងនេះមានសិទ្ធិទទួលដំណឹងអំពីបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ចំពោះខ្លួន និងមានមេធាវីការពារតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ហើយនិងនៅក្នុងគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់គេ អំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប។»³⁴.

44. វិធាន ៨៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលមានចំណងជើងថា “វិធាននៃភ័ស្តុតាង” បានចែងថា៖

« ១. លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ រាល់ភ័ស្តុតាងទាំងអស់ត្រូវតែទទួលយក។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមានបន្ទុកបញ្ជាក់ពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ដើម្បីផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវមានជំនឿដោយគ្មានវិមតិសង្ស័យអំពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។

២. សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវផ្អែកលើភ័ស្តុតាងដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ហើយដែលភ័ស្តុតាងនោះត្រូវបានឆ្លងកាត់ការដេញដោល។»³⁵.

45. នៅក្នុងរឿងក្តី Öcalan តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប បានកំណត់និយមន័យយ៉ាងច្បាស់ នូវពាក្យថាសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ៖

³⁴ គួសបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង។

³⁵ គួសបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

« សិទ្ធិសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខសំដៅ ទាំងចំពោះអយ្យការ ក៏ដូចជាមេធាវីការពារក្តី ទៅលើលទ្ធភាពរបស់ភាគីមួយដែលអាចដឹងអំពីការកត់សម្គាល់ ឬធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងនានាដែលបានដាក់ដោយភាគីដទៃទៀត ក៏ដូចជាលទ្ធភាពក្នុងការពិភាក្សាដេញដោលទៅលើកំណត់សម្គាល់ និងធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងនោះផងដែរ។ ច្បាប់ជាតិអាចបំពេញបន្ថែមបញ្ញត្តិនេះទៅតាមរបៀបផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែ វិធីសាស្ត្រដែលប្រកាន់យកដោយច្បាប់ជាតិ ត្រូវតែធានាថា មេធាវីការពារក្តីពិតជាទទួលបាននូវលទ្ធភាពពិតប្រាកដក្នុងការបញ្ចេញមតិយោបល់ទៅលើបទចោទនានា »³⁶។

46. ដោយបានឃើញគោលការណ៍ជាសារវន្តទាំងនេះ និងវិធាននៃភ័ស្តុតាង អង្គជំនុំជម្រះមានកាតព្វកិច្ចត្រូវស្តាប់នូវរាល់អ្វីដែលមេធាវីការពារក្តីត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងបទចោទប្រកាន់នានាប្រឆាំងនឹងលោក ខៀវ សំផន ឬធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងទាំងមូលដែលបង្ហាញឡើងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ។ ត្រូវតែមានការធានាថា មេធាវីការពារក្តីទទួលបាននូវឱកាសពិតប្រាកដក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល។ ការពិភាក្សាដេញដោលនេះត្រូវតែ និងអាចត្រូវបានធ្វើ តែបន្ទាប់ពីមានការបង្ហាញនូវធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងទាំងមូលពីសំណាក់ភាគីប៉ុណ្ណោះ។ តាមទម្លាប់ដែលមាន ការពិភាក្សាដេញដោលនេះ ត្រូវបានធ្វើនៅក្នុងពេលដែលមានសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ និងការលើកទឡើងករណីបញ្ចប់ប៉ុណ្ណោះ។

III. ការរំលឹកអំពីកាតព្វកិច្ចស្តាប់នូវអង្គការណ៍ដែលលើកឡើងដោយមេធាវីការពារក្តី

47. ការផ្លាស់ប្តូរថ្មីៗនេះនៃសវនាការទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹង “ឯកសារគន្លឹះ” គឺគ្រាន់តែជាការបង្ហាញបន្ថែមទៀតអំពីធនៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការបដិសេធនាពេលក្រោយ មិនឱ្យមេធាវីការពារទទួលបាននូវលទ្ធភាពពិតប្រាកដក្នុងការជជែកដេញដោលលើធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងដែលត្រូវបាននិងបន្តត្រូវបានបង្ហាញដោយភាគីក្នុងអំឡុងនៃរឿងក្តី។

³⁶ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប រឿងក្តី *Ocalan ទល់នឹង ទួរគី* សំណើលេខ ៤៦២២១/៩៩ សាលដីកាចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥ របស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល កថាខណ្ឌ ១៤៦ (គូសបន្ទាត់ពីក្រោមដោយអ្នកតាក់តែង)។ សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

- 48. ជាក់ស្តែង អង្គជំនុំជម្រះក៏បានសម្រេចរួចផងដែរក្នុងកំណត់ចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់មកនូវត្រឹម ១០០ ទំព័រ ហើយបើទោះបីជាភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃភ័ស្តុតាងជាឯកសារនៅតែបន្តត្រូវបានពិនិត្យ មិនតែប៉ុណ្ណោះមានសាក្សី អ្នកជំនាញ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើននាក់ត្រូវមកផ្តល់សក្ខីកម្មទៀតក៏ដោយ។
- 49. លើសពីនេះ នៅក្នុងគោលដៅ “តែមួយដើម្បីសម្រួលនូវកិច្ចការរបស់ខ្លួន ក្នុងអំឡុងពេលនៃការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើរឿងក្តី ដូចទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគីដេរ ³⁷ អង្គជំនុំជម្រះក៏បាន “សម្រេចផងដែរថា ផ្នែកនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្តត្រូវតែបានដាក់មុនពេលដែលមានសវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងការពិនិត្យលើភ័ស្តុតាង” ហើយអង្គជំនុំជម្រះបានកម្រិតផ្នែកនេះមកនូវត្រឹម ២០ ទំព័រប៉ុណ្ណោះ ³⁸។
- 50. បន្ទាប់ពីបានកម្រិតផ្នែកដែលនៅសេសសល់នៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់របស់មេធាវីការពារក្តីមកនៅត្រឹម ១០០ ទំព័រ មក អង្គជំនុំជម្រះក៏បានសន្មតថា ចំនួននេះបានបញ្ជាក់អំពីភាពទូលំទូលាយ និងបានទុក “សេរីភាព” ឱ្យភាគី ពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនអតិបរិមាណនៃទំព័រដែលបានអនុញ្ញាត ³⁹ !
- 51. ដោយឡែក សេរីភាពនេះគឺមានលក្ខណៈតូចមែនទែន បើធៀបទៅនឹងសេរីភាពដែលបានផ្តល់ឱ្យពាក់ព័ន្ធនឹងភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃភ័ស្តុតាងជាឯកសារដែលមានអនុភាពជាការដាក់បញ្ចូលក្នុងកិច្ចពិភាក្សានូវឯកសារចំនួនរាប់ពាន់ឯកសារ។ ទោះបីជាមានសវនាការលើ “ឯកសារគន្លឹះ” ក៏ដោយ ដែលសវនាការទាំងនោះពុំមានតម្លៃជាការជំនុំជម្រះក្តី នៅក្នុងពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់

³⁷ សេចក្តីបញ្ជាក់ស្តីពីការដាក់សារណាពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ជាធរមាន អនុស្សរណៈ ឯកសារ E163/5/6 កថាខណ្ឌ ៤។

³⁸ សេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីសេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើសុំដាក់បញ្ចូលទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មបន្ថែមទៅក្នុងវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (ឯកសារ E163) និងពេលវេលាកំណត់នៃការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោលពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ជាធរមាន អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E163/5 កថាខណ្ឌ ៤។

³⁹ ការជូនដំណឹងបន្ថែមអំពីបែបបទនៃការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E163/5/4 ទំព័រ ២។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

Original FR: 00884397-00884412

ដូច្នោះភាគីនឹងត្រូវធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលអំពីតម្លៃជាក់ស្តែងនៃឯកសារចំនួនរាប់ពាន់នោះ ព្រមទាំងសក្ខីកម្មទាំងអស់ទៀត។

52. រហូតមកទល់នឹងពេលនេះ មានសាក្សីចំនួន ៥១ នាក់ អ្នកជំនាញ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើន ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះស្តាប់សក្ខីកម្ម⁴⁰ ហើយមានឯកសារចំនួន ៣៩៨១ ឯកសារ ត្រូវបានទទួលលេខសម្គាល់ E3⁴¹។ ឯកសារទាំងនេះមួយចំនួនដែលត្រូវបានសន្មតថា បានដាក់ឱ្យពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខរួចហើយនោះ តាមពិតពុំទាន់ត្រូវបានដេញដោលនៅឡើយទេ⁴²។ ការដេញដោលដទៃទៀតស្តីអំពីភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃឯកសារត្រូវតែបានធ្វើបន្តទៀត។ មេធាវីការពារក្តីសូមសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើករណីដែលថា តម្លៃជាក់ស្តែងនៃ “ឯកសារគន្លឹះ” ដែលត្រូវបានបង្ហាញរួចមកហើយនាពេលនេះ នៅតែពុំទាន់ត្រូវបានពិនិត្យនៅឡើយ ហើយឯកសារទាំងនេះទៀតសោតពុំអាចត្រូវបានគេដកចេញអំពីឯកសារទាំងមូលដែលនឹងត្រូវដាក់ឱ្យពិនិត្យទេ។

53. នៅក្នុងបរិបទដូច្នោះ ការដែលអះអាងថា ចំនួនទំព័រ ១០០ ទំព័រ នៃសារណាបញ្ចប់ មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានអំពីការវាយតម្លៃលើសក្ខីកម្ម និងឯកសារទាំងមូល ដោយពុំបានរាប់សក្ខីកម្ម និងឯកសារនានាដែលនឹងកើតមាន គឺជារឿងមួយដែលមិនត្រឹមត្រូវទាំងស្រុង។ គេមិនអាចធ្វើការពិភាក្សាបានដាច់ខាត អំពីធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងទាំងមូល តាមរយៈសារណាបញ្ចប់មួយ ដែលមានទំហំតែ ១០០ ទំព័រនោះ (ដែលចំនួននេះស្មើតែ ៦ ដង ប៉ុណ្ណោះ នៃចំនួនទំព័ររបស់សំណើសុំនេះ)។ នេះជាការរំលោភយ៉ាងជាក់ច្បាស់លើសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តី។

⁴⁰ សក្ខីកម្មលើអង្គសេចក្តីចំនួន ៥១ ត្រឹមថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ រួមបញ្ចូលទាំងសក្ខីកម្មរបស់លោក AI ROCKOFF (TCW-565)។

⁴¹ ឯកសារចំនួន ៣៩៨១ ត្រឹមថ្ងៃទី ៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ យោងតាមកំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីចុងក្រោយដែលបានជូនដំណឹងទៅភាគី នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/157 ទំព័រ ៣។

⁴² សូមមើលជាអាទិ៍៖ សវនាការដេញដោលលើឯកសារនាពេលខាងមុខ និងចម្លើយតបទៅនឹងអនុស្សរណៈរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្នើសុំកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅសវនាការ (ឯកសារ E208/4) និងសំណើរបស់មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ស្នើសុំកែតម្រូវបញ្ជីភស្តុតាងគាំទ្រ (ឯកសារ E223) អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E223/2 កថាខណ្ឌ ៥ (ប្រអោទទីបី)។

សំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលអះអាងសារជាថ្មី អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងដោយយុត្តិធម៌

54. ទោះបីជាមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន យល់ច្បាស់ថា អង្គជំនុំជម្រះបានរងរង្វាន់នៅក្នុង គំនរនៃឯកសារភ័ស្តុតាងដ៏ក្រាស់ឃ្លឹកដែលអង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកជាដុំៗ ក្នុងគោលបំណងធ្វើ ឱ្យបានឆាប់រហ័ស មេធាវីការពារក្តីសូមប្រឆាំងទៅនឹងរាល់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននានា ដែល បំផ្លាញគោលបំណង និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរឿងក្តី។

55. អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវទង្វើនៃការជំនុំជម្រះក្តីព្រហ្មទណ្ឌមួយដែលមិនពិតប្រាកដ។ លើកលែងតែអង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើអង្គសេចក្តីរួចហើយ អង្គជំនុំជម្រះមិនអាច ជៀសវាងមិនធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខពិតប្រាកដ ធ្វើការជជែកដេញដោលពិតប្រាកដ មួយទៅលើធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងទាំងមូលដែលបង្ហាញនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះឡើយ។ ការពិភាក្សា ដេញដោលនេះត្រូវតែធ្វើនៅចុងបញ្ចប់នៃរឿងក្តី។ ការធ្វើផ្ទុយពីនេះ នឹងរំលោភលើសិទ្ធិជាមូល ដ្ឋានរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងដោយគោរព គោលការណ៍ចំពោះមុខ។ នេះជាសំណូមពរច្បាប់ និងសូមឱ្យអង្គជំនុំជម្រះមេត្តាកែតម្រូវជា បន្ទាន់។

56. ហេតុដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តា៖

- ច្រានចោលការធ្វើសវនាការទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្ហាញ “ឯកសារគន្លឹះ”។
- ធានាថា នឹងមានការផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការជជែកដេញដោលចំពោះមុខពិតប្រាកដ នៅក្នុង ការជំនុំជម្រះក្តី ដោយ៖

១). អនុញ្ញាតឱ្យលោក ខៀវ សំផន នៅពេលមានការជំនុំជម្រះក្តី អាចធ្វើការបញ្ចេញ មតិយោបល់ទៅលើ “ឯកសារគន្លឹះ” ទាំងមូល ដែលភាគីបានបង្ហាញរួចមក ហើយ ប្រសិនណាជាលោកមានបំណងធ្វើ។

២). ប្រកាសចាប់ពីពេលនេះតទៅថា អង្គជំនុំជម្រះច្រានចោលការកំណត់ចំនួនទំព័រសារណាបញ្ចប់របស់ភាគីមកនៅត្រឹម ១០០ ទំព័រ ហើយការពិភាក្សាអំពីបញ្ហានេះនឹងត្រូវធ្វើនៅពេលដែលមានការពិភាក្សានានា។

៣). ធានាដល់ភាគីនៃរឿងក្តីថា ពួកគេនឹងមានពេលវេលាដែលពួកគេយល់ឃើញថាចាំបាច់ សម្រាប់ការលើកនូវទង្វើករណី និងការដាក់សំណើសុំរបស់ខ្លួន។

	មេធាវី គង់ សំអុន	ភ្នំពេញ	
	មេធាវី Anta GUISSÉ	ភ្នំពេញ	
	មេធាវី Arthur VERCKEN	ប៉ារីស	
	មេធាវី Jacques VERGÈS	ប៉ារីស	
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា